

ในสวนสมุนไพร

คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ทองภักดี
และงานแผนและประกันคุณภาพการศึกษา

ชื่อพื้นเมือง : ยอ (กทม., กลาง),
ยอบ้าน (กลาง),
มะตาเสือ (เหนือ),
แยใหญ่ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Morinda citrifolia* L.

วงศ์ : Rubiaceae

ประโยชน์ :

- ราก - ใช้ย้อมสี เปลือกให้สีแดง เนื้อในให้สีเหลือง
- ใบ - สดใช้สระผม กำจัดเหา
- ผล - ผลแก่แก้อาการคลื่นไส้ อาเจียน ขับพยาธิ แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ผลอ่อนร่วมกับใบและราก ใช้รักษาความผิดปกติของประจำเดือน การระคายเคืองของทางเดินอาหาร เบาหวาน โรคตับ การติดเชื้อในระบบขับถ่ายปัสสาวะ
- เมล็ด - สกัดน้ำมัน ใช้ทาลดอาการอักเสบและลดการเกิดสิว

ชื่อพื้นเมือง : ทองพันชั่ง (กลาง),
ทองคันชั่ง (กลาง),
หญ้ามันไก่ (กลาง)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Rhinacanthus nasutus (L.) Kurz

วงศ์ : Acanthaceae

ประโยชน์ :

- ราก - รสเบื่อเมา ต้มดื่มแก้พิษไข้ แก้โรคมะเร็ง โรครี้นอน วัณโรค โรคริดสีดวงทวาร กลากเกลื้อน แก้ผมหงอก
- ต้น - บำรุงร่างกาย
- ใบ - รสเบื่อเมา ดับพิษไข้ รักษาโรคริดสีดวงทวาร กลากเกลื้อน ผื่นคัน แก้โรคริดสีดวงทวาร ลดความดันโลหิต แก้ผมร่วง แก้ริดสีดวงทวาร แก้ไอเป็นเลือด ฆ่าพยาธิ แก้โรคมะเร็ง บำรุงร่างกาย แก้ปวดฝี แก้พิษงู

ข้อควรระวัง : ผู้เป็นโรคโลหิตจาง, โรคหัวใจ, โรคหืด, โรคความดันโลหิตต่ำ โรคมะเร็งในเม็ดเลือดไม่ควรรับประทาน

ชื่อพื้นเมือง : มะเกลือ (กลาง),
ผีเผา (ฉาน-เหนือ),
มักเกลือ (เขมร-ตราด)
Ebony tree (Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Diospyros mollis* Griff.

วงศ์ : Ebenaceae

ประโยชน์ :

- ราก - ฝนก้านนำชาวข้าวกินแก้อาเจียน แก้เป็นลม หน้ามืด แก้กษัย แก่ริดสีดวงทวาร แก้ตานซาง ขับพยาธิ
- ทั้งต้น - ใช้ขับพยาธิ แก้ตานซาง แก้กษัย, เปลือก ต้นใช้ใส่ก้นบูด(เช่นในน้ำตาลสด), แก่นใช้ขับพยาธิ แก้ตานซาง
- ผล - ผลดิบใช้เป็นยาขับพยาธิในลำไส้ ถ่ายตานซาง ถ่ายกษัย
  - ผลดิบให้สีเขียวเข้ม ผลสุกให้สีดำ ใช้ย้อมผ้า
- เมล็ด - ใช้ขับพยาธิ

ชื่อพื้นเมือง : ทองกลาง (กลาง),

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Erythrina variegata* L.

วงศ์ : Leguminosae

ประโยชน์ :

- ใบ - นำใบแก่สดมาใช้รมควินปะคบแผล ลดอาการบวมซ้ำ ใช้ดูดหนองและทำให้แผลยุบ ถ้าร้อนนำใบมาคั่วแล้วใช้เป็นยาเย็น ดับพิษ ทาแก้ชื้อบวม

ชื่อพื้นเมือง : ลำเจียก (กลาง),
เตยทะเล (กลาง),
ปะทนน (มลาญุ นราธิวาส),
ปาณะ (มลาญุ นราธิวาส)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pandanus odorifer*
(Forssk.)Kuntze

วงศ์ : Pandanaceae

ประโยชน์ :

- ราก - ใช้ขับปัสสาวะ แก้ท้อง แก้หน้าปัสสาวะพิการ
- ใบ - ใช้จักสานเป็นเครื่องใช้
- ดอก - แก้ลม บำรุงหัวใจ

ชื่อพื้นเมือง : สะเดาอินเดีย (กทม.),
ควินัน (กลาง)
Neem (Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :
Azadirachta indica A. Juss. var. *indica*

วงศ์ : Meliaceae

ประโยชน์ :

- ใบ ยอดและดอกอ่อน - รับประทานเป็นผัก สรรพคุณทางยาใช้แก้ไข้ประจำฤดู
- ใบและเมล็ด - มีฤทธิ์เป็นยาฆ่าแมลง
- เมล็ด - มีน้ำมันใช้ย้อมผ้าและฆ่าพยาธิในสัตว์เลี้ยง

ชื่อพื้นเมือง : สำโรง (กลาง, ตะวันออก),
จำมะโสม (เชียงใหม่),
มะโรง (ปัตตานี),
มะโทรง (ปัตตานี),
โหมโรง (ใต้),
Bastard poon, Pinari (Common
Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Sterculia foetida* L.

วงศ์ : Malvaceae

ประโยชน์ :

- เนื้อไม้ - ใช้ทำกระดาน เครื่องเรือน ไม้อัด ทุก
- เปลือก - เป็นสมุนไพรใช้ละลายเสมหะ แก้บิด แก้โลหิตและลมพิการ
- ใบ - เป็นยาระบาย
- ผล - สมานแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ แก้ท้องร่วง แก้บิด เปลือกผลนำมาเผากินแก้โรคไตพิการ ลำไส้พิการ ปัสสาวะพิการ
- เมล็ด - เป็นยาระบาย รักษาบาดแผล

-มีน้ำมันนำมาสกัดแล้วใช้ปรุงอาหารและจุดไฟได้

ชื่อพื้นเมือง : เต่าร้างแดง (นครศรีธรรมราช),
เขื่องหมู (เหนือ),
ง้อเต็ง (มลายู-นราธิวาส),
มะเต็ง (ยะลา),
Fishtail palm, Wart fish tail
palm (Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Caryota mitis* Lour.

วงศ์ : Areaceae

ประโยชน์ :

- รากและหัว - ลดความเป็นพิษในตับและหัวใจ แก้ม้ามพิการ แก้ช้ำใน

ชื่อพื้นเมือง : ทว่า (กลาง),
ห้าชี้แพะ (เชียงราย),
Black plum, Jambolan
(Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :
Syzygium cumini (L.)Skeels

วงศ์ : Myrtaceae

ประโยชน์ :

- เปลือกต้น - ต้มน้ำดื่มแก้บิด อมแก้ปากเปื่อย
- เนื้อไม้ - ใช้ทำสิ่งปลูกสร้างในที่ร่ม
- ผล - ผลดิบ แก้ท้องเสีย ผลสุกก็เป็นผลไม้ ทำเป็นเครื่องต้มน้ำผลไม้ หมักเป็นไวน์ดื่มแก้ท้องร่วง แก้บิด
- เมล็ด - แก้ท้องเสีย ถอนพิษ

ชื่อพื้นเมือง : เสลดพังพอน (กทม., กลาง),
เสลดพังพอนตัวผู้ (กทม., กลาง),
พิมเสนตัน ชองระอา ลิ่นงูเห่า (กลาง),
คันชั่ง (ตาก),
เช็กเซเกี่ยม (จีน),

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Barleria lupulina* Lindl.

วงศ์ : Acanthaceae

ประโยชน์ :

- ราก - แก้ตาเหลือง เมื่อยตัว แก้ผิดอาหาร ถอนพิษสัตว์กัดต่อย แก้ปวดฟัน
- ทั้งต้น - ใช้แก้ปวดฟัน
- ใบ - ใช้พอกฝี แก้พิษแมลงสัตว์กัดต่อย แก้ไข้บวม แก้ลมพิษ แก้ผื่นคันตามผิวหนัง แก้โรคล� รักษาโรคคางทูม โรคไฟลามทุ่ง โรครีม ูสวัด แก้ปวดฟัน เหงือกบวม แก้ริดสีดวงทวาร แก้พิษไฟลวกน้ำร้อนลวก แก้ฟกช้ำ

ชื่อพื้นเมือง : พญาปล้องทอง พญาขอ (กลาง),
ผักมันไก่ ผักลิ้นเขียด (เชียงใหม่),
พญาปล้องดำ (ลำปาง),
พญาปล้องดำ (กลาง),
โพะโซจาง (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน),
เสลดพังพอนตัวเมีย (พิษณุโลก)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Clinacanthus nutans (Burm.f)Lindau

วงศ์ : Acanthaceae

ประโยชน์ :

- ราก - ประุงเป็นยาขับปัสสาวะ ขับประจำเดือน แก้ปวดเมื่อยบั้นเอว
- ทั้งต้น - ใช้ถอนพิษแมลงสัตว์กัดต่อย รักษาอาการอักเสบ งูสวัด ลมพิษ แผลน้ำร้อนลวก
- ใบ - ใช้ระงับอาการอักเสบ ระคายเคือง ถอนพิษ รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แมลงกัดต่อย ลมพิษ แก้โรคงูสวัด รักษาแผลผิวหนังชนิดเรื้อรัง รักษาแผลร้อนในในปาก

ชื่อพื้นเมือง : ลำตวน (กลาง),
หอมนวล (เหนือ)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

*Melodorum fruticosum*Lour.

วงศ์ : Annonaceae

ประโยชน์ :

- ดอกแห้ง - เป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงหัวใจ บำรุงโลหิต แก้อลมวิงเวียน แก้ไข้ ใช้เป็นส่วนผสมในยาพิภักดเกสรทั้งเก้า รักษาโรคในผู้สูงอายุ

ชื่อพื้นเมือง : พุทรา (กลาง),
มะตัน (เหนือ),
มะท้อง (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี),
มั่งดั่ง (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน),
หมากขอ (ฉาน-แม่ฮ่องสอน)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Ziziphus mauritiana Lam.

วงศ์ : Rhamnaceae

ประโยชน์ :

- เปลือกต้น - ต้มกินแก้จุกเสียด แก้ท้องเสียท้องร่วง แก้อาเจียน
- ใบ - โขลกใบสดแล้วนำมาสุบตีระชะเพื่อแก้ไข้ หวัดคัดจมูก
- ผล - ผลดิบมีรสฝาดใช้แก้ไข้ ผลสุกกินเป็นผลไม้ สรรพคุณทางยา ช่วยขับเสมหะ แก้ไอ เป็นยาระบาย

ชื่อพื้นเมือง : มะยม (กลาง),
Star gooseberry

ชื่อวิทยาศาสตร์ :
Phyllanthus acidus (L.) Skeels

วงศ์ : Phyllanthaceae

ประโยชน์ :

- ราก - แก้ไข้ รักษาโรคผิวหนัง แก้ผดผื่นคัน น้ำเหลืองเสีย ประดง
- เปลือกต้น - แก้ไข้ทับระดู แก้ผดผื่นคัน
- ใบ - เป็นส่วนประกอบของยาเขียว แก้ไข้ ดับพิษไข้ บำรุงประสาท ต้มน้ำอาบแก้คัน แก้หิด อีสุกอีใส
- ดอก - น้ำกรองที่ได้จากการต้มดอกสด นำมาใช้แก้โรคลตา
- ผล - กัดเสมหะ แก้ไอ บำรุงโลหิตและเป็นยาระบาย

ชื่อพื้นเมือง : ทองกวาว (กลาง),
ทองธรรมชาติ,ทองพรมชาติ(กลาง),
ทองตัน (ราชบุรี),
กวาว,กำว (เหนือ),
งาน (อุบลราชธานี),
จำ (เขมร-สุรินทร์)
Bastard teak, Benal kino,
Flame of the forest (Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ :
Butea monosperma(Lam.)Taub

วงศ์ : Leguminosae

ประโยชน์ :

- ใบ - ตำพอกแก้ฝีและสิว แก้ปวด ถอนพิษ แก้ท้องขึ้น ขับพยาธิ แก้ริดสีดวง
- ดอก - กินเป็นยาถอนพิษไข้ แก้กระหายน้ำ ผสมเป็นยาหยอดตา แก้เจ็บตา ตาฟาง เป็นยาขับปัสสาวะ สมานแผลปากเปื่อย แก้พิษฝี
- เมล็ด - ขับพยาธิ บดผสมมะนาวทาแก้ผิวหนังอักเสบ

ชื่อพื้นเมือง : สลัด (กลาง),
ชงร (กลาง)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Telosma cordata*(Burm.f.)
Merr.

วงศ์ : Apocynaceae

ประโยชน์ :

- ราก - มีรสเย็นเบื่อ ทำให้อาเจียน ถอนพิษเบื่อเมา
- ยอดอ่อน ดอก ผลอ่อน - กินทั้งสดและปรุง เป็นผัก สรรพคุณทางยา ใช้บำรุงธาตุ บำรุงตับ ปอด แก้เสมหะเป็นพิษ

ชื่อพื้นเมือง : มะก่องข้าว (เหนือ),
พินสี (กลาง),
ตอบแตบ (ราชบุรี),
ปอบแปบ (เหนือ),
โฝงผาง (นครราชสีมา)
Chinese bell flower, Country
mallow(Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Abutilon indicum* (L.)
Sweet subsp. *indicum*

วงศ์ : Malvaceae

ประโยชน์ :

- ราก - ใช้แก้ร้อน ฟอกเลือด แก้ไอ หูหนวก หูชั้นกลางอักเสบ เหงือกอักเสบ คอติบ ปวดท้อง ท้องร่วง ริดสีดวง ทวาร ขับปัสสาวะ
- ทั้งต้น - ใช้แก้ร้อน ฟอกเลือด แก้ท้องร่วง หูอักเสบ หูหนวก แผลบวมเป็นหนอง โรคเรื้อน ปัสสาวะขัด ด่างทูม ผื่นคันเนื่องจากการแพ้
- เมล็ด - แก้บิดมูกเลือด ฝีฝีกบัว

ชื่อพื้นเมือง : ตำแยแมว (กลาง)
ตำแยตัวผู้ (กลาง)
ทานแมว (เหนือ)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Acalypha indica* L.

วงศ์ : Euphorbiaceae

ประโยชน์ :

- ราก - ขับเสมหะ ทำให้อาเจียน เป็นยาถ่าย ใช้รักษาโรคบิด ถ่ายพยาธิ
- ทั้งต้น - รักษาอาการหลอดลมอักเสบ เอาลำต้นที่อ่อนๆ เป็นยาใช้ล้างเมือกในท้อง และทำให้อาเจียน เป็นยาระบาย มีฤทธิ์ต้านแบคทีเรีย *Bacillus cereus* ยับยั้งเชื้อรา/แบคทีเรีย *Candida albicans*, *Aspergillus niger* และ *Escherichia coli* จึงช่วยบรรเทาอาการปอดบวม ช่วยรักษาแผลในกระเพาะอาหาร
- ใบ - ใช้รักษาโรคผิวหนัง ขับพยาธิ ช่วยขับเสมหะ หรือใช้ทาแก้โรครูมาติซึม ใบสดผสมน้ำทำยาเหน็บแก้ท้องผูก และใช้ใบมาถูจนน้ำได้ด้วย

ชื่อพื้นเมือง : ตะโกนา (กลาง),
โก (ตะวันออกเฉียงเหนือ)
นมงัว (นครราชสีมา),
มะโก (เหนือ),
มะด่านไฟผี (เชียงใหม่),
Ebony (Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Diospyros rhodocalyx* Kurz

วงศ์ : Ebenaceae

ประโยชน์ :

- เนื้อไม้ - ใช้ทำเครื่องเรือน
- เปลือกต้นและเนื้อไม้ - มีรสฝืด ฝาดขม ช่วยบำรุงธาตุ ช่วยย่อยอาหาร แก้มูกคืด ระดูขาว แก้รำมะนาด ปวดฟัน เป็นยาอายุวัฒนะ
- ผล - ผลอ่อน ใช้ย้อมผ้า แห อวน ผลสุกกินได้ มีรสหวานอมฝาด สรรพคุณทางยาแก้ตกเลือด แก้มวนท้อง ขับพยาธิ แก้กษัย แก้ฝีและแผลเน่าเปื่อย
- เปลือกผล - รสฝาด เหมะเป็นถ่านรสเย็น ขับระดูขาวและขับปัสสาวะ

ชื่อพื้นเมือง : กำลังกระบือ (กลาง),
กระบือเจ็ดตัว (กลาง),
กะเบือ (ราชบุรี),
ใบทองแดง (จันทบุรี),
ลิ้นกระบือ (กลาง, อุตรดิตถ์)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Excoecaria*
cochinchinensis Lour. var. *cochinchinensis*

วงศ์ : Euphorbiaceae

ประโยชน์ :

- ใบ - ใช้ช้บนำคาวปลาหลังคลอด
- ยางจากต้น - เป็นพิษ ใช้เบื่อปลา

ชื่อพื้นเมือง : บอระเพ็ด (กลาง),
เดรีอเขาสอ (เหนือ), จุ่งจิง (เหนือ),
เจตมูลหนาม (หนองคาย),
ตัวเจตมูลยาน (สระบุรี),
เกาหัวด้วน (สระบุรี),
ทางหนู(สระบุรี, อุบลราชธานี)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Tinospora crispa* (L.) Hook.f.
& Thomson

วงศ์ : Menispermaceae

ประโยชน์ :

- ราก - แก้ไข้เหนือ ใช้สันนิบาต ใช้จับสั้น ดับพิษร้อน
ถอนพิษไข้ ช่วยให้เจริญอาหาร
- ต้น(เถา) - แก้ไข้ แก้ไข้พิษ แก้ไข้กาฬ ชิบเหงื่อ
แก้ร้อนใน กระหายน้ำ แก้สะอึก แก้พิษ
ฝีดาษ ลดน้ำตาลในเลือด บำรุงกำลัง
บำรุงน้ำดี เป็นยาชมช่วยเจริญอาหาร
เป็นยาอายุวัฒนะ

ประโยชน์ : (ต่อ)

- ใบ - ขับพยาธิ แก้ฝี รักษาโลหิตพิการ บำรุงกำลัง บำรุงธาตุ เป็นยาลดความร้อน แก้ไข้ แก้ไข้ฝี แก้ไข้กาฬ แก้ไข้จับสั่น รักษาโรคผิวหนัง ผดผื่นคันทำให้ผิวพรรณผ่องใส แก้โลหิตคั่งในสมอง เป็นยาอายุวัฒนะ
- ดอก - ขำพยาธิ
- ผล - แก้เสมหะเป็นพิษ แก้ไข้ฝ แก้สะอึก

ชื่อพื้นเมือง : เหงือกปลาหมอ (กลาง),
เหงือกปลาหมอน้ำเงิน (กลาง),
จะเกร็ง (กลาง), นางเกร็ง (กลาง),
อีเกร็ง (กลาง), แก้มหมอ (สตูล),
แก้มหมอเล (กระบี่)
Sea holly (Common Name)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Acanthus ebracteatus* Vahl

วงศ์ : Acanthaceae

ประโยชน์ : ราก - ใช้ขับเสมหะ แก้ไอ แก้หืด บำรุง
ประสาท รักษาโรคบิดกระดูขาว

- ต้น - แก้ปวดศีรษะ ถอนพิษ แก้แผลพุพอง แก้พิษฝีดาษ
น้ำเหลืองเสียลมพิษ บรรเทาอาการเหน็บชา
- ใบ - ใบเป็นยาประคบแก้ไข้ช้ออักเสบ รักษาแผลอักเสบ
แก้ปวด แก้โรคผิวหนัง กลากเกลื้อน แก้ไข้ ขับน้ำเหลือง
เสีย น้ำคั้นทาบำรุงรากผม ใบ-ต้มนกินแก้ปวดท้อง เป็นยา
ระบาย ตำพอกแก้ผื่นคัน
- ผล - ช่วยถอนพิษ ขับโลหิต
- เมล็ด - ช่วยขับน้ำเหลืองที่เสีย ขับพยาธิ พอกแก้ฝี

ชื่อพื้นเมือง : รวงจืด(กลาง),
ชอบชะนาง (กลาง),
เครือเขาเขียว (กลาง),
ยาเขียว (กลาง),
น้ำนอง (สระบุรี),
กำลังช้างเผือก (กลาง),
จอลอดิเออ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน),
ซั้งกะ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน),
บั้งกะละ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน),
พอน่อเตอ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน),
แอดแอด, ย้าแย้ (เพชรบูรณ์),
ทิดพุด (นครศรีธรรมราช),
คาย, รวงเย็น (ยะลา),
ดูเหว่า (ปัตตานี)

รางจืด (ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Thunbergia laurifolia* Lindl.

วงศ์ : Acanthaceae

ประโยชน์ :

- ราก เถาและใบ - เป็นยาแก้ร้อนใน กระหายน้ำ ใบและราก-ใช้ปรุงเป็นยาถอนพิษไข้ ยาพอกบาดแผล น้ำร้อนลวก ไฟไหม้ แก้พิษยามีแมลง ยาเบื่อ แก้พิษจากการดื่มสุรา เมื่อด่าง บรรเทาอาการผื่นแพ้

ชื่อพื้นเมือง : มะแว้งเครือ(กลาง),
แขวงเค็ย (ตาก),

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Solanum trilobatum*L.

วงศ์ : Solanaceae

ประโยชน์ :

- ราก - แก้โลหิตออกทางทวารหนัก ทวารเบา แก้ไอ ขับเสมหะ แก้หืด ขับปัสสาวะ แก้ไข้สันนิบาต บำรุงธาตุ แก้ น้ำลายเหนียว กระหายน้ำ แก้วัณโรค
- ทั้งต้น - ขับเหงื่อ แก้ไอ แก้หืด ขับปัสสาวะ
- ต้น - แก้อาการท้องขึ้นในหญิงมีครรภ์ แก้ไอ ขับเสมหะ แก้ น้ำลายเหนียว ขับพิษไข้ ขับปัสสาวะ
- ใบ - บำรุงธาตุ แก้ไอ แก้ น้ำลายเหนียว
- ผล - ผลสดมีรสขม ช่วยเจริญอาหาร แก้ไอ ขับเสมหะ รักษาโรคเบาหวาน บำรุงดี แก้ น้ำลายเหนียว บำรุงเลือด บำรุงธาตุ แก้โลหิตออกทางทวารหนักทวารเบา

ชื่อพื้นเมือง : มะแว้งเครือ(กลาง),
แว้งเค็ย (ตาก),

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Solanum trilobatum*L.

วงศ์ : Solanaceae

ประโยชน์ :

- ราก - แก้โลหิตออกทางทวารหนัก ทวารเบา แก้ไอ ขับเสมหะ แก้หืด ขับปัสสาวะ แก้ไข้สันนิบาต บำรุงธาตุ แก้ น้ำลายเหนียว กระหายน้ำ แก้วัณโรค
- ทั้งต้น - ขับเหงื่อ แก้ไอ แก้หืด ขับปัสสาวะ
- ต้น - แก้อาการท้องขึ้นในหญิงมีครรภ์ แก้ไอ ขับเสมหะ แก้ น้ำลายเหนียว ขับพิษไข้ ขับปัสสาวะ
- ใบ - บำรุงธาตุ แก้ไอ แก้ น้ำลายเหนียว
- ผล - ผลสดมีรสขม ช่วยเจริญอาหาร แก้ไอ ขับเสมหะ รักษาโรคเบาหวาน บำรุงดี แก้ น้ำลายเหนียว บำรุงเลือด บำรุงธาตุ แก้โลหิตออกทางทวารหนักทวารเบา

ชื่อพื้นเมือง : สบู่แดง(กลาง),
ละหุ่งแดง (กลาง),
สบู่เลือด (กลาง,ปัตตานี),
สลอดแดง, สีหลอด(ปัตตานี),
หงส์เทศ(ปัตตานี),

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Jatropha gossypifolia* L.

วงศ์ : Euphorbiaceae

ประโยชน์ :

- ใบ - ต้มกินแก้ปวดท้อง เป็นยาระบาย ตำพอกแก้ผื่นคันทั้งต้น
- เมล็ด - เผล่าให้สุกกินมีฤทธิ์เป็นยาถ่ายอย่างแรง ตำพอกทาแผลโรครื่น ในเมล็ด มีน้ำมัน และมีสารยับยั้ง มะเร็งในหลอดทดลอง

ข้อควรระวัง :

- เมล็ดมีสารพิษอย่างแรงอาจทำให้อาเจียน และปวดท้องอย่างแรง